

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3500 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM

A hollandi reformátusok vezérének hatalmas beszéde a kálvinizmus feladatairól

„Lehetetlen az, hogy igazi kálvinista a liberálizmust támogassa” — mondotta H. Colijn ny. miniszterelnök a Kossuth-utcai templomban tartott előadásán

„Nincsen megtartó erő sem a liberálizmusban, sem a radikálizmusban, csak a kálvinizmusban”

(A Hajdúföld tudósítójától.) Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk már arról, hogy H. Colijn, Hollandia volt miniszterelnöke gróf Klebelsberg kultuszminiszter kíséretében Debrecenbe érkezett.

Az előkelő vendégek szerdán reggel 8 órakor megtekintették az egyetemi klinikákat, majd behajtottak a városba, ahol megnézték a nevezetesebb épületeket és intézményeket. Leginkább meglepte Hollandia volt miniszterelnökét a Kollégium 200.000 kötetes hatalmas könyvtára, ahol Vargha Zsigmond igazgató üdvözölte holland nyelven H. Colijnt. A könyvtár megtekintése után a Kollégium udvarán Kállay Kálmán üdvözölte H. Colijnt, aki ezután a püspöki palotába ment, ahol a debreceni református kölgyek üdvözölő kádótsága várta.

Délben Magoss György polgármester adott szüküdtörü ebédet H. Colijn tiszteletére.

Klebelsberg Kunó gróf vallás és közoktatásügyi miniszter Illyefalvi Vitéz Géza rektor kíséretében még a déli órákban elutavolt Szeged felé, ahol egy sub auspiciis gubernatoris doktorra avatáson vett részt.

Unnepély a Kossuth-utcai templomban

A holland reformátusság világhírneves vezére, H. Colijn volt hollandiai miniszterelnök pénteken délután magas színvonalu ünnepegy keretei között mutatkozott be Debrecen kálvinista társadalma előtt. A Kossuth-utcai református templom padsorai már 5 óra előtt színlülig megteltek közönséggel, melynek élén ott láttuk dr. Perjessy Mihályt, dr. Oldh Miklós táblai tanácselnököt, dr. Lencz Géza egyetemi prorektor, dr. Papp Parolyt, dr. Darkó Jenőt, dr. Wekerly Bétát, dr. Pávay Károlyt, Sass Bétát, dr. Erdős Józsefet egyetemi professzorokat, dr. Bessenyei Lajost, a Tanári Kör elnökét, S. Szabó Józsefet főgimnáziumi igazgatót, dr. Szép László törvényszéki bírót, dr. Varga Lajos ügyvédet s Debrecen közéletének sok számos előkelőségét. A szószék alatti pad sorban Ballazdr Derső ref. püspök, id. Szele György lelkészelnök, Farkas Győző evangélikus lelkész, Széll Kálmán ny. esperes s a református papi kar tagjai foglaltak helyet.

A holland államférfi üdvözlése

Kevésell 5 óra után lelkes éljenléstől kísérve megjelent H. Colijn

volt miniszterelnök, mire felhangzott a „Te benned bíztunk” kezdődő egyhási ének. Siposs Imre központi lelkész magasaróptü imája után Ballazdr Derső üdvözölte a gyülekezet illusztris vendégét. Beszédében Magyarországot Izrael országhoz hasonlította, mely éppugy a kultura védbástyája volt Ásiában, mint Magyarország a nyugati művelődés határán. Az üdvözölő szavakat dr. Lencz Géza fordította le holland nyelvre, majd a Vározi Dalegyet művészeti énekesszáma után Sebestyén Gyula, budapesti teológiai tanár ismertette az államférfiu élettrajzát.

H. Colijn karrierje

— Az a kiváló egyéniség — mondotta Sebestyén Gyula —, aki itt áll az önk ssemei előtt, tizenegy évig harcolt az indiai háboruban. Háromszor megsebesült és mint örnagy hagyta el a frontot. A háboru lezajlása után Holland-India királya államtitkárává nevelte ki. Eredményes munkásságát hazatérése

H. Colijn előadása

Nagy éljenzéstől kísérve lépett a szószékre H. Colijn v. miniszterelnök Kállay professzor társaságában, aki az előadást magyar nyelven tolmácsolta a közönségnek. A holland államférfiu, akinek beszédjét minduntalan félbeszakította a megmegújuló tetszésnyilvánítás, nagyszabásu előadását a következő szavakkal vezette be:

— Hogy a debreceni református gyülekezet előtt megjelheretni serevensém van, annak főképen 3 ok miatt örülök. Először azért, mert épen Debrecenben, a magyar reformátusság Ganfjében, a magyar Dortechtben beszélhetek. Másodsor, mert templomi szószékről beszélhetek, arról a helyről, honnan vasárnaponként az Isten igéjét hirdetik ihletett papok. Harmadsor pedig azért örülök, mivel a bátorítás és lelkesítés szent igéit kiálthatom el magyar testvéreim felé.

Mi, hollandok nagyon jól tudjuk, hogy

a magyar kálvinisták nagyrésze megszállott területeken szünylök.

Émiatt én a kálvinizmus politikai alapelveiről fogok szólni, mert hissem, hogy megjelölve a célokat, biztosan sikerre jutunk.

Mikor a kálvinizmusról, mint olyanról beszélünk, mindig a XVI. századbeli reformmozgalomra gondo-

után Hollandiában folytatta, ahol képviselővé választották. 1910 ben hadügyminiszter, 1914-ben pedig tengerészeti miniszter lett. Es idő alatt újjászervezte a holland hadsereget és egy olyan mobilizációs haditervet dolgozott ki, melynek segítségével a holland határokat 24 óra alatt körül lehetett zárni. Ennek a tervnek köszönheti a holland állam, hogy a világháboru kitörésekor Németország nem Hollandiának, hanem Belgiumnak vette az útját. H. Colijn 1914 ben Londonba költözött, ahol hatalmas keresztelmi vállalatok igazgatását intézte bámulatos energiával, mikor azonban Kuiper Ábrahám, a nagy holland miniszterelnök meghalt, ismét hazatért és átvette az antirevo uclonáls-párt vezetését. 1923-ban pénzügyminiszter, 1925-ben pedig miniszterelnök lett s ettől az állásától csak nemrégiben vált meg. Most Magyarországba látogatott el, hogy tudásának és lángoló hitének erejével felrzza letargiájából a kálvinista magyar népet.

lunk. Azok is így gondolkoznak, akik a kálvinizmus amerikai és európai határait és lelki tudják s ebben a felfogásban szinte teljesen kimerül a kálvinizmus jelentősége. Pedig, testvéreim, nem elég a kálvinizmust dicsőíteni, mert aki azt csak ennyi elismerésben részesíti, az nem értékeli a belőle származó erőforrásokat.

A kálvinizmus jelentősége nemcsak a templomra szorítkozik.

A mi eszméinknek olyan ereje van, hogy az kitarja a templomok ajtaját és egész világnézetével átforgalmazza a nemzetek életét. Semmiféle más vallás nem domborította ki úgy az élet problémáit, mint a kálvinizmus. A keresztyénség és a világ egymáshoz való viszonyát nem a kálvinizmus emelte ki. Ismerte azt az öskeresztyénség is, de úgy, hogy a világtól való teljes elvonulást hirdette. Az öskeresztyénség korában az üldözés miatt kialakult egy válaszfal, mely a világtól az egyháztól elválasztotta. Az első keresztyéneknek nem volt más vágyuk, mint keresztelni és visszavárni a Krisztust.

Ők nem a keresztyénség terjesztésére, hanem a maguk előkészítésére törekedtek.

As öskeresztyének — folytatta Colijn — nem dolgoztak ki programot és vártak, hogy eljön az

Isten országa, amelyben államfogalom nem lesz.

E felfogásban erő is volt, de fogyatkozás is, mert az egyetemesség fogalma hiányosot belőle.

A keresztyénségnek es a negatív viselkedése nem volt tartós és már Nagy Konstantin korában belátták, hogy óriási problémák várnak megoldásra. A keresztyénség lassanként másféle saomságból nési Krisztust, mint a világ megmentőjét és megtartóját s rövidesen

harcot indít a bün ellen.

Észért a keresztyénség és világközötti viszony megváltozik: az evangélium a világ megtisztítója lesz. Előre fordul a bünnek a magán-életben és társadalomban, tehát tetterőre kap. Ez az átalakulás természetesen nem ment egyszerre s most csak arra szorítkozom, hogy

miként vált kelté a katolikus és protestáns gondolkodás?

Ahogy a róm. kath. egyház gondolkodik a világról, az parallel halad az egyháztól való felfogással. A hatalomra jutott katolikus püspökök rögtön beállították az egyházzal fogalmát, melynek feje a pápa, aki Istentől nyerte a hatalmát, a világi fejedelmek azonban ugyanezt öltöbirják. Az egyház szeriatük isteni eredetű, tehát supranaturális, az állam pedig alacsonyabbrendű fogalom. A világ és egyház közötti dualizmust a kath. egyház állandósította.

A reformátorok mindezzel szaktottak.

A keresztyénség szerintünk nem transcendentális, hanem benne van imáinkban. Isten igényének különösen Kalvinra van átalakító hatása s ennek iskoláinkat, egész társadalmunkat át kell alakítania.

Ebből a politika sem veendő ki.

Minden szféra Isten szuverenitásának van aláveve. Ezen az alapon nyugszik egész hitrendszerünk.

Ha Isten szuverén, akkor uralma mindenre, a politikáratsonatkozik. Isten uralmának az államéletben is érvényesülnie kell. S ha a kálvinizmus fundamentális jelentőségű, úgy meg kell keresnünk a feladatokat is.

H. Colijn ezután a különböző államformákról értekezett, melyek között a kálvinizmus a viszonyok szerint válogat. Nagy feltűnést keltett az a megállapítása, hogy a népszuverenitás ép uly helytelen, mint az Isten kegyelméből való uralkodás...

Előfordul, — folytatta tovább elméleti fejtegetéseit — hogy a szuverén nép és szuverén állam nem ismer hatalmat s hogy ez mennyire veszedelemes, azt Magyarországon, ahol kommunizmus volt, felesleges hangsúlyozni.

Minden girondista mögött egy jakobinus áll. A felforgató erő nem ismer határokat.

Mirabeau után Danton, Korenski után Lenin és Karolyi után Kun Béla következnek.

Nincsen megtartó erő a liberális-
masban, sem a radikálisban,
egyedül a kálvinizmusban. (É. Jenzs.)

A kálvinizmus ezt az erőt az Isten szuverenitásából meríti. Elveti az egyháziállam fogalmát: szabad egyházat s szabad államot akar. De munkáját ezzel sem fejezi be, hanem tovább megy. A tudományt is szabaddá akarja tenni. Követeli a mozgási szabadságot.

E sok sok elmélet gyakorlati jelentőségét a kálvinizmusnak is kell számitnia. Igaz, hogy nincsen oly állam, melyben tulsúlyban volnánk, mégis cselekednünk kell. 80 évvel ezelőtt Hollandiában egy kálvinista államférfiu felvetette a keresztyén államessémet és győzött.

Az evangélium kovász s ennek egyházban, természeti világban egyaránt érvényesülnie kell.

Testvéreim! — végezte beszédjét. — Mindannyiunknak szerveskedni kell. Körülöttünk, a római katolikus egyház, a szociáldemokrácia és a szabadkőművesség: mind s orvoskedik s ha ezeknek joguk van úgy nemzetközi, mint nemzeti téren szerveskedniök, úgy ez nekünk, kálvinistáknak, kötszeresen köteleességünk.

Hogy lehet az, hogy kálvinista emberek akadnak, akik liberálisokat támogatnak?

Mert erre példákat tudnék felsorolni úgy Angliából, mint Hollandiából.

— A magyar kálvinizmusnak fel kell ébrednie s a tiszta kálvini szellemet diadalra kell segíteni a keresztyénység nagy győzelme érdekében!

H. Collijn szabadelőadását az orybegyűlt közönség nagy éljenzéssel honorálta, majd az előkelő nivóju ünnepe a hívők áhitatos énekével 8 óra tájban véget ért.

Rádió Anód Telepek

60 voltos K 105.000 (garantált)
90 voltos K 145.000 (ciával)

Rádió üzlet Hunyadi-u. 14.

SOHA!

Irt: Szalaczy Rác Imre.

A régi ebédterem ékes csillárja barátságos fényt szórt a hatalmas tölgyfaasztal mellett ülőkre. A nagy szoba távolosó sarkait kellemesen derengő homály ölelte körül, úgyhogy a falakon függő öreg képek, mint elmosódott ködképek, sötét foltok pislogtak a beszélgetőkre. Ragyogott a kristálykancsó és még csillogóbb nedvet mutogatott s félben ásitó drága, met-szett poharak elárulták a házigazda pincéjének folyó arany kincsét.

Az asztalfőn szelidarcu urnó ült, kinek a szemében még az élet szépsége mosolygott: az asszony csak ritkán szólt bele a beszélgetésbe, inkább a két kicsi, csimpaszkodó gyermekét babusgatta. Pedig elég hangosan folyt a beszéd. Különösen egy császári egyenruhás tiszt vitte hangosan a szót. Hányavetiséggel dobálódzott a szavakkal és bizony nem igen tördelte le rikácsoló beszédének az élet. A tiszt mellett ült a ház fiatal leánya, aki nagy odaadással figyelt: néha meg-rándult kellemes, szinte baba arca a leánynak, különösen, ha a szemben ülő fiatal fiu szólt bele a kellemetlen beszédbe. Olyankor kiült arcára a szelid, de tiltó óvás, ami ugyan nem nagyon hatotta meg a fiatal urat, mert azután se csinált titkot abból, hogy a

Kisérlet az egyetlen magyar fajvédelmi törvény filoszemita enyhítésére

Az új rendelet a törvénnyel ellentétben magyarokká minősíti a megkeresztelt zsidókat - Óriási megdöbbenés a diákság körében

Tiltakozásra készül az ország keresztyén magyarsága

(A Hajdúföld tudósítójától.) A szerdán délután megjelent lapokból óriási megdöbbenéssel értesült a keresztyén társadalom, hogy állítólag egy kultúrminiszeri rendelet jelent meg, amely magyarázat címmel jelentékeny módosításokat tartalmaz a numerus clausus törvény leglényegesebb határozmányait illetően.

Bár mindeddig hivatalosan még nem erősítették meg a hihetetlennek tetsző híradást, a keresztyén magyarságban már is kialakult az elhatározás, hogy

a legerősebben tiltakozik az egyetlen fajvédő, a magyar ifjúságot oltalmazó törvény bármilyen módosítása ellen.

A trianoni határok még mindig állanak, a diplomás magyar ifjúságnak száz és száz tagja nyomorog kenyér nélkül, a gazdasági leromlás új és új intelligens rétegeket tassít proletársorsba; ilyen körülmények között, de a magyarság legszentebb érdekeire is tekintettel, szó sem lehet semmiféle politikai, vagy párt-szempontról a numerus clausus megváltoztatására.

Mint értesülünk, a magyar társadalom, de főként az életérdekeiben eminenter veszélyeztetett diákság már is a legerősebben ellenállásra készül a magyar állam e mindenekelőtt fontos törvényének védelmében.

A módosító rendeletek

A fővárosi sajtó híradása szerint Klebelsberg gróf közoktatásügyi miniszer két rendeletet adott ki, amelyek közül az első kikerestelkedett zsidókról intézkedik. Az említett rendelet kimondja, hogy a zsidó diákok számára megállapított kvótát csupán izraelita felekezetű diákokkal lehet betölteni és

a kikerestelkedett folyamodók

ugyanolyan elbántásban részesülnek, mint a magyar diákok.

Igy az általuk elfoglalt helyeket átengedik a zsidó vallású jelentkezőknek s az intézkedés lényegesen javítja a zsidó vallású hallgatók felvételét lehetőségét.

A második rendelet szintén elősegíti a zsidó diákok arányszámának a megjavulását. Eddig ugyanis a főiskolák a zsidó hallgatók részére engedélyezett kvótát a tényleg jelentkezett hallgatók száma után alapították meg.

Ha például a miniszter 200 hallgató felvételét engedélyezte valamelyik fakultásra, de csak 60 diák jelentkezett, akkor a zsidók száma-lékát nem a 200, hanem nagyon helyesen, csak a jelentkezett diákok száma után számították.

A rendelet értelmében ezentul a zsidók száma arányának a miniszter által engedélyezett kontingenshez mérten kell alakulnia.

Törvényellenes a rendelkezés

A keresztyén társadalom egyik előkelősége a következőket jelentette ki: Törvényellenes az új magyarázat — mondotta informátorunk. — A kontingensben ugyanis

tekintettel kell lenni a faji arányra,

ami akkor, ha a kikerestelkedés ezentul a keresztyén diákokkal teszi egyvonalba a volt zsidó hallgatókat, nem érvényesül a gyakorlatban. Különben is helytelen a kikerestelkezés, mert éppen most, amikor nincs mód az elhelyezkedésre és az egyetemen egészséges csökkenés mutatkozik, nem szabad olyan korrekívumokkal jönni, amelyek ismét lehetővé teszik a zsidóvallású hallgatók invázióját. — A helyes magyarázat a zsidó

vallásuk kontingensének megállapításánál az, hogy a tényleg jelentkezettek után számítsuk őket, nem pedig aszerint, hogy összesen mennyi jelentkezhetett volna és akkor mennyi esnék a zsidókra.

A rendeletnek mindenestre kiszámíthatatlan következményei lehetnek.

Berettyóújfalú községben visszaállították a kötött lakásforgalmat

(A Hajdúföld tudósítójától.) Május 1-én, midőn a lakások felszabadultak, a berettyóújfalú háztulajdonosok kivétel nélkül bérliőknek lakásukat felmondották és o y indokolatlan horribilis házbéréket követeltek, melyeket a bérliők 90 százaléka fizetni képtelen volt. A bérliők nagy része panasszal és orvosiasért a népjóléti miniszterhez fordultak, ki a lakásviszonyok megvizsgálására miniszteri biztost küldött ki, ki úgy a háztulajdonosokkal, mind pedig a bérliőkkel tárgyalásokat folytatott, azonban eredménytelenül, mert a miniszteri biztost a szerzett tapasztalatok alapján a népjóléti miniszternek

a kötött forgalom visszaállítását javasolta,

mire a miniszter Berettyóújfalú községben a kötött lakásforgalmat ismét visszaállította és így a község lakásügyeiben az 5200/1926. M. E. számú rendelet ismét érvényes, mely a felmondások kortátozásáról intézkedik.

Forgács urifodrász

Arany János-utca 2.

hetvenkedő labanc tisztet nem jó szívvel hallgatja.

Az együttülőknek többi tagja olyan mit bánom én közömbösséggel, szinte csak udvariasságból figyelt a társalgásra. Néha összecsendültek a poharak s olyankor minden feltűnés nélkül került ki két pohár egymást: a labanc tiszté, meg a fiatal uré. Egy egy el-ejtett szó a labanc tiszt szájából már végig bosszantotta a hetyke kis kurucot és olyankor belső felindulása ki-ágaskodott halovány arcára. Legtöbbször nyelt egyet, vagy s is odafordult a két kis csöppséghez, hogy elterelje a figyelmét a hűhóval beszélő labancról.

A két kis gyermek belesimpaszkodott abba a másik nagy gyermekbe s olyankor a szemközt ülő nagy leány is meg nyugodott egy kissé, de nem sokáig, mert a labanc tiszt értett ahhoz, hogyan bosszantsa végig a hirtelen hevelő, titkos kis kurucot. Legtöbbször ugyan igyekezett a fiatal ur ügyes, gunyos válaszal visszavágni, ami sikerült is néha, amitől aztán szelidült egy kissé a labanc is.

Különös, feszélyezett volt a hangulat, melyet elviselhetlenné tett az ottlévő vendégek mameluk viselkedése, kik ugyan bensőleg másképpen gondolkodtak, de a labanc tiszttel szemben csak hümmögtek . . .

— Istenem, csak el ne menne az esze ennek a Pistának — gondolta

aggóva a szép leány —, hogy mindig így okosodik a fejességével. A labanc tiszt pedig ezalatt megint a beképzelt dicsőségeit sorolta fel s persze fényes győzelmet írt a labancok javára.

— Csak ne volna bitang magyar! — sóhajtott a gyermekkuruc —, így még magam is utálok, mert a fajtámból való vagy! A házigazda, kinek javai most labanc megszállás alatt voltak, kényelmetlenül feszengett a kis kuruc szomszédságában és titokban, az asztal alatt nyomkodta a gyermekkuruc lábát, amivel mintegy azt akarta mondani, hogy:

— Hallgass, te csacsi gyermek, hiszen egy szó sem igaz abból, amit az a másik beszél! De a villogószemű fiu talán észre se vette ezeket a titkos figyelmeztetéseket, mert nyomban válaszolt a labancnak gunyos nyomatékkal: — Ezt csak Önök tudják így, mert mi erről az esetről egy egészen más hiteles történetet hallottunk!

— Remélem, hogy nem akarja kétségbe vonni a szavaimat? lett egyszerre kihívó a tiszt viselkedése.

— Sőt, éppen ellenkezőleg! Én az előbbi szavaimmal csak azt akartam mondani, hogy önöknek mindezt így kell tudniok — és hangulyczta itt a szavait —, azonban mi?.. de mi... — Magyarán meg legyen kegyes a szavait! — öltötte fel hivatalos arcát a tiszt.

— Kérem — beszélt most már nyugodtan a tisztre nézve a fiu, míg a szemközt leány elcsápadt: — szerintünk, vagy pardon, jelenleg csak szerintem, a kurucserg nem csorda, a vezetőjük pedig glorias, nagy ember és nem az, akinek ön is mondotta, mely szavakat én még idézetben sem merek ismételni!

— Ugy? Haha! — fanyarkodott a tiszt —, nem is tudtam, hogy ön ilyen lelkes hiva a tullezőknek! Érdemes, roppant érdekes!

— Uram! — jött tűzbe a fiu, míg a dermedt csendben figyelt mindenki, csak a tiszt mosolygott gunyosan. — mondhat ön akármit, gondolhat rólam, amit akar, de igaz katons, lovagias harcos úgy nem nyilatkozik méltó ellenfeleiről, mint én már annyiszor hallotta öntől!

— De Pista! — szólt közbe reme ő hangon a leány —, ugyan kapitány ur, csak nem fognak ezen összeveszni? . . .

— Ezer bocsánat! ugrott fel tetetett udvariassággal a tiszt — tulajdonképpen ez csak beszéd! Valamiről csak kell beszélni!

— No kapitány ur, ön megadta! — próbált mosolyogni a leány, hogy elterelje a figyelmet: — itt ül mellett és nincs más témája, minthogy folytonosan replikázik politikai kérdésekben!

Liane Haid Debrecenbe jön s a Hortobágyon készülnek a „Csárdáskirálynő” filmfelvételei

Az UFA készíti az első magyar filmet — A nyiregyházi huszárok, a hortobágyi gulya s a balmazújvárosi magyarok is szerepelnek az új filmen — Megkezdődnek a felvételek

(A Hajdúföld tudósítójától.) Négy nap óta két ritka vendég járja a Tiszántúli országot. Auton, kocsi, vonaton. A főhadiszállásunk itt van Debrecenben az Arany Bldban s innen indulnak neki a vidéki városoknak, keresve szép tájakat, embereket, hangulatos képeket, melyeket aztán filmre lehet fotografálni. A két vendég ugyanis filmrendező, a világhírű német filmgyár, az UFA megbízottai, akik itt Debrecen környékén akarják elkészíteni az első magyar filmet: a „Csárdáskirálynőt”. Egyelőre persze csak a szükséges kellékek előteremtése, kiválasztása folyik, de ez maga is rengeteg munkát igényel, mert hirtelenében el sem lehet sorolni, mi mindenre van szüksége a filmrendezőnek. Schmiedt és Grünfeld rendezők többek között egy kastélyt, egy huszárszázadot, egy ballagó juhnyáját, száguldó méneket, 800 darab magyarruhas stálistát és szép hortobágyi tájakat keresnek.

Film készül a „Csárdáskirálynő”-ről

Grünfeld Jenő az UFA filmgyár segédrendezője, társa, Schmiedt pedig a gyár főrendezőjének, Haus Schwarznak első asszisztense. A Hajdúföld munkatársának a Debrecen környékén készített „Csárdáskirálynő” című filmről alkalma volt beszélgetést folytatni Grünfeld Jenővel, aki sok érdekes dolgot mesélt el a filmfelvételt megelőző nagy munkáról.

A „Csárdáskirálynő” a háborus évek legnagyobb operettsikere volt. Bejárta az összes európai színpadokat és siágerszínházakat még ma is mindenfelé éneklék. Nem lehet hát csodálkozni rajta, ha az UFA ennek a témának feldolgozásával akarta meg-

indítani a magyar filmgyártást. Az operette-librettókat Vajda László, az ismert dramaturg készítette el a „Csárdáskirálynő” filmcenzúráját és a dolgok már olyan stádiumban vannak, hogy pár napon belül meg lehet kezdeni a felvételeket. A film elkészítéséhez nagyobb összeggel járult hozzá a magyar nemzeti filmalap s az UFA munkáját támogatja a kormány, valamint Pekár Gyula, az országos filmalapelnöke, akinek ajánlólevelével járják végig a hatóságokat, testületeket, magánosokat.

Magyar film egész Európa és Amerika számára

A filmalap által nyújtott összegben kívül mennyibe kerül a film elkészítése — kérdésztük.

— Ezt még hozzávetőlegesen sem lehetne megmondani — hangsúlyozta a válasz. Ma egy film milliárdokba és milliárdokba kerül. Így lesz ez a „Csárdáskirálynővel” is, melyből olyan filmet készítünk, hogy az nemcsak Magyarországot és Európát, hanem egész Amerikát is bejárja. Ugy, mint az UFA egy másik magyar tárgyu filmje, a „Marica grófnő”, melynek egy részét szintén Debrecen környékén fotografálták.

Liane Haid Debrecenbe jön

A film címszerepét az UFA filmgyár világhírű, bájos, szép színésznője Liane Haid játssza. Liane Haidot felesleges bemutatni már a közönségnek, hiszen a vászonról épp úgy ismerik Debrecenben, mint Párisban, Ausztráliában és Aleszkában. A Nelson-film, a „Borgia Lukrécia” és még számos hatalmas sláger film főszerepét játszotta s már első alakításával belopta magát a közönség szívébe, melynek egyszerre kedvence lett. Most amikor Debrecen környé-

— Oh, dehogyan! Isten ments! — szavalta a tiszt, míg a fiu merően nézte félig felt poharát. — És, és az igaz, hogy nagy hibát követtem el, mikor kegyed mellett ilyen politikai színű tárgyalásba bocsátkoztam Ragályi ifiurammal, de hát azt el kell ismernie minden józanul gondolkodó embernek, hogy a kurucok... mégis hát, ... no meg Rákóczi, ... hiszen én is magyar vagyok! ... — Mintha véletlenül reccsent volna meg a padló, pedig csak a fiatal ur nyomta oda a lábát keményen arra a „magyar vagyok”-ra.

— Higgyék el uraim és hölgyeim, hogy — későbbben önök is beláják majd, — az udvar, a császár csak a javunkat akarja és a rebelleknek természetesen pusztulniuk kell, legyen az Rákóczi vagy akárki más! Hát nem igaz? — fordult a tiszt ravasz mosollyal a társaság felé.

— Ha százezer halál lesz is az ára, de önöknek és a császárnak nincs igaza! — ugrott fel a kis kuruc, majd a házigazda felé fordult: Kálmán bátyám, bocsásson meg, de nem bírtam tovább! — és a kijárat fele indult, de az ajtóból még visszafordult; haragtól csillámló szemmel visszanézett a megrettent társaságra:

— Még egyszer bocsánatukat kérem, de nekem már sok volt. Isten

áldja meg mindnyájukat! — és el sietett. Lassan szedelőzködött az egész társaság. Vége szakadt a beszélgetésnek és kiki érezte a kellemetlen nyomást, mely rászakadt a legutóbbi események alatt.

— Kapitány ur! ne keverje bajba ezt a meggondolatlan fiút — fordult a készülődő labanchoz a halványbőrű borult arcú leány. — Ne, ha egy kicsit becsül...

— Egy feltétel alatt: — mondta üzletszerűleg a tiszt, ha... ha remélhetem, hogy valaha az ön drága kis kezét megkaphatom.

— Soha! Soha, — fordult el a megbántottak pirba borult arcával a leány.

— Ugy is jó! — hajtotta meg gúnyosan magát a tiszt, míg az arcán megrándult a bőr és sarkon fordult, elment...

Másnap erős kisérettel akarták elvinni a titkos, gyermekkurucot, de az akkor már a kuruc tábor fele vágott tájtékos lovával. A labancoktól megszálított területen pedig egy napról-napra sápadó, szép leány minden este imádságos sóhajjal nézett el ablakából abba az irányba, ahonnan várta a szomorú nőiás kurucokat, mert azok között az egyik gyermek kuruc az ő nevével ment a labancra...

kön megkezdődnek a „Csárdáskirálynő” filmfelvételei, Debrecenbe jön Liane Haid is. Vele jön Haus Schwarz főrendező, több operatőr és más alkalmazott. Egyelőre az még nincs eldöntve, hogy a magyar színészek és színésznők közül kik szerepelnek majd az új filmen, de egész bizonyos, hogy számos kiváló magyar színészt is szerződtet az UFA. Így többek között szó van Vendreyről, Varsányi Irénről, de ez még egyáltalában nem befejezett dolog. Nem lehetetlen, hogy a film apróbb szerepeire néhány debreceni színészt is szerződtetnek s Kardoss Géza, illetőleg a Csokonai-színház ruhatárából is kölcsönöznek egy pár ruhát.

Felvételek a Hortobágyon és Debrecen környékén

A műterem felvételek a „Cervin” filmgyár sugló műtermében fognak készülni, a tárgyfelveledek, tömegjelenségek legnagyobb része pedig Debrecen környékén. Búdszentmihályon a Desseffy kastélyt szemelték ki a felvételek céljaira, nem lehetetlen azonban, hogy Balmaz-

újvároson a Semsey kastélyban készülnek majd a felvételek. Ugyanitt veszik filmre a magyar parasztságból álló statisztériát is. A Hortobágyon a ménes, a ballagó juhnyáj és néhány érdekes kép kerül filmre s szerepelni fognak a nyiregyházi huszárok is.

A film kísérő zenéjét pedig a „Csárdáskirálynő” című operett zenéjének felhasználásával állítják össze.

Ha minden jól megy és nem lesz valami különösebb akadály, akkor Debrecen környékén már szeptember 20-an minden valószínűség szerint megkezdődnek a felvételek. Hans Schwarz főrendező és Liane Haid már utra készen allanak, csak Grünfeld sürgönyét várják s ennek vétele után azonnal utra kelnek Debrecen felé.

Azután pedig hosszú-hosszú szünetelés után magyar földön is újra megindul a felfedő gép kurbija. Készül az első magyar film, amelyet még követni fog a magyar filmek — s reméljük a világsikerek — egész sora.

Jogerősen halálra ítélték a nagyréti anyagyilkos asszonyt

Arzénnal megmérgezte és a Tiszába dobta édesanyját

Budapest, szept. 15. Nagyret községben Bukovszky Jánosné megmérgezte édesanyját, özv. Antal Andrásnét, akinek ő törvénytelen gyermeke volt. Az ügy a szolnoki bíróság elé került, ahol megállapították, hogy

az anyagyilkos az örökség mlati követte el tettét.

Az anya ráirta vagyonát s amikor ez megtörtént, a leánya durván bánt vele, többször meg is verte. 1924 novemberében aztán arzénit szerzett

és megmérgezte az anyját, holttestét elvitte a Tiszához és a folyóba dobta. A hullát nem sokkal később kifogták és kiderült Bukovszkyne büne. A szolnoki törvényszék a bestiális anyagyilkost kőtéltálati halálra ítélte. Az ítéletet a tábla is jóváhagyta és ma a Kuria elutasította a sommiségi panaszokat úgy, hogy

a halálos ítélet jogerőssé vált.

A Kuria tanácsa az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanáccsá alakult át.

A Kollégium évnyitó ünnepélye

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szerdán délelőtti tartották meg az ősi református Kollégium tanévnyitóját, mely — mint minden évben — most is ünnepélyes keretek között zajlott le. Az ünnepség a Nagytemplomban tartott Istentisztelettel vette kezdetét. Itt megjelent a város református társadalmának csaknem minden számottevő tagja, az egyházi főhatóságok.

A megjelentek sorában ott volt Magoss György polgármester, Baltazár Dezső püspök, Dóczy Imre főfelügyelő, Ady Lajos tankerületi főigazgató, Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok és mások. Az Istentiszteleten Erdős József mondott imát.

Ezután az ünnepség a Kollégiumban folytatódott. Ide vonultak át a megjelent előkelőségek és az ifjuság. A díszteremben Karay Sándor igazgató mondott beszédet, melyben

megemlékezett a mohácsi vész évfordulójáról és összehasonlítást tett az 1526-os és 1918-as, illetőleg az ezeket az éveket követő események között. Majd Baltazár Dezső püspök mondott ünnepi beszédet, melyben üdvözölve a Kollégium vezetését, tanári karát és ifjuságát, szerencsét kívánt ezek munkájához. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok Debrecen város közönsége és tanácsa nevében mondott lelkes üdvözlő beszédet.

Az üdvözlések után a szépen sikerült ünnepség a „Szózat” elnevelésével ért véget.

SODRONYGYÁR

sodronykerítés, sodronyszövet, stuktór-nád, kocsilülés, lábtörő áthányozva sodronyágybetét legelőcsőbb beszerzési forrása

Neubauer János Debrecen, Kótvalom-u. 4.

DR. LÁNG SANATORIUMA

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 39. SZÁM ALATT

Külön szülőosztály!

Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, ideg- és belgyógyászati betegek részére. Legmodernebb felszerelés, Műtőterem, orvosi laboratórium, Röntgen-laboratórium, Diathermia, Franklinizáció, Elektromágnes, Radiolux, négyrekeszes villanyfürdő, tényfürdő, Quartzfény kezelés. Elsőosztályú ellátás Napi ápolási díj, amelyben lakás, koszt, ápolás és orvosi felügyelet bentfoglalataink, kávé szoba 6, külön szoba 8 és 10 aranykorona. — Diétás konyha. — Szabad orvosválasztás.

Telefon 574 és 594

Közhasznú munkáskertek kiállítása

A közhasznú munkáskertek egyesülete a Miklós-utca és István-ut sarkán saját kiállítási helyiségében *keresztel kiállítást rendez*, mely vasárnap délután 4 órakor nyílik meg. A kiállítás méltó lesz az eddigiekhez, sőt a jó termés folytán meglepő eredményeket mutatnak fel a kerítelések.

A kiállításra a kertvezetőség meghívta a városi hatóságokat, a gazdasági testületeket és egyesületeket. A kiállítás után társasvacsera lesz a kerítelésekben.

A derecskei Iparos Dalegylet zászlóavatási ünnepélye

(A Hajdúföld tudósítójától) Vasárnap délelőtti tartotta meg a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker mellett a derecskei Iparos Dalegylet zászlóavatási ünnepélyét.

Az ünnepély reggel fél 9 órakor vette kezdetét a ref. templomban tartott ünnepi istentisztelettel, mikor is *Vadon Béla* ref. lelképásztor mondott mély gondolatokban gazdag beszédet.

Az istentisztelet után — mely 10 óra után ért véget — a nagyszámu közönség átvonult a Kaszinó helyiségébe, ahol az Iparos Dalegyletnek a helyisége van. Festői látványt nyújtott az átvonulás, amikor is a Dalegylet tagjai katonás sorrendben, előtűk pedig a koszorús párok — élükön *Bartha Ferencné* zászlóanyával — kísérve a nagyszámu vendégektől mentek a Dalegylet ünnepélyére.

A tulajdonképeni ünnepély 11 órakor kezdődött a Kaszinó udvarán, mely ez alkalomra izlésesen fel volt díszítve és az udvar egyik végén díszsátor volt felállítva a vendégek számára. Itt foglaltak helyet *Bartha Ferenc* közönségi főjegyző díszfővédnök, a zászlóanya, a debreceni Ipari testület részéről kiküldött *Jándy Ferenc* és a Kamara kiküldöttje: *Dr. Oltasz Vilmos* útkár.

Az ünnepély a preczen előadott „*Hiszek egy...*” éneklésével vette kezdetét, amelynek elhangzása után a Dalegylet elnöke *Szabó József* mondott rövid, de tartalmas megnyitó beszédet. Ezután a Dalegylet „*Nem, nem seha*” kezdetű éneket adta elő, majd *Vadon Béla* lelkész megáldotta a zászlót. Az áldás elhangzása után a zászlóanya áldotta meg a zászlót s kötötte fel szallagját arra. Majd ismét egy énekszám hangzott el, amely után a szegek beverése következett. Végül a közönség elénekelt a *Szózatot* s ezzel a lélekemelő ünnepély véget ért. Ezen az ünnepélyen cca 2—300 ember vett részt.

Este a Kaszinó helyiségében hangverseny volt, melyet reggel 4 óráig tartó tánc követte. A hangversenyen résztvett a közönség előjárósága, *Dr. Ertsey Péter* kormányfő-ánácsos, közjegyző és mintegy 3—400 vendég.

A zászló megszerzése *Szabó József* elnök érdeme, aki rövid 6 hónap alatt előteremtett 17 millió koronát, amiből aztán 11 millió költséggel megcsináltatták a zászlót.

Ezenkívül a mulatság is jövedelmezett cca 6 millió koronát, amelyet a dalegylet céljaira használnak fel.

Hogy a dalegylet ily szép eredményt tudott elérni, azt nagy részben *Bartha Ferenc* közönségi főjegyző lelkes támogatásának is be lehet tudni.

Hamisítják a schillinget

Eredménytelen házkutatások Budapesten

Budapest, szept. 15. A bécsi rendőrigazgatóság arról értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *nagyobb szabású schillinghamisításnak jött nyoma*ra és a nyomozás során felmerült adatok

Budapestben elő két lakosságát keresték a *hamisítás gyanújába*.

A bécsi rendőrség megnevezte a

gyanúsított lakatosokat. A budapesti rendőrség ma házkutatást tartott náluk, amely azonban nem vezetett eredményre. Semmiféle gyanús eszközt nem találtak náluk, mindamellett

a két gyanúsítottat előállították, később azonban elbocsajtották őket, mert semmiféle terhelő anyag nem merült fel ellenük. A nyomozás tovább folyik.

Veszedelemes betörők a debreceni törvényszék előtt

A Magyar Ruháipar üzletét, egy vasuti kocsit és a MÁV raktarát fosztották ki — Tagadva mind a börtönig

(A Hajdúföld tudósítójától) Élénk emlékezéseimben él még olvasó közönségünknek az a vakmerő betörés, melyet 1925. december 22-ről 23-ra virradó éjjel követtek el a Magyar Ruháipar üzlethelyiségében, ahova a vakmerő tettesek behatolva, az ablakraes feltesztése után, mintegy 30 millió korona értékű szöveteket és ruhákat loptak el. Ugyancsak részletesen beszámoltunk a MÁV raktárból ellopott 2 láda 7 millió értékű tea ellopásáról is, amelyet ismeretlen tettesek ez év március 8-án követtek el. Ezt megelőzőleg a nagyritinnal dolgozó betörők az év elején kifosztottak egy MÁV vasuti kocsit is, ahonnan a *Hesman* szállító-cég címére érkezett borszállítmányból 18 millió korona értékű 2 bál talpbőr és 1 bál boxbőr vittek el. Feljelentést tettek a rendőrségen *Nagy József* debreceni lakos is, akitől 1925. februárban, *Németh Lajos*, akitől 1925. októberben és *Lablankai László*, akitől 1925. novemberben loptak el egy-egy keréapart.

A véletlen segít a nyomozásnak

A megindított erélyes rendőri nyomozás eleinte nem tudott semmi pozitívumot produkálni, habár a főcinkos *Varga Sándor* lopás és sikasztásért már elítélt fuvarossegéd nyaka körül, a felmerült gyanu alapján erősen szorult a kurok. A legutóbbi betörés azonban, amit a MÁV raktárból elvitt 2 bál tea ellopásával ez év március 8-án követtek el, a nyomozást a legnagyobb alapossgal vezet *Arany Béla* detektív kesere juttatta *Varga Sándor* és társait. Vitéz *Papp Mihály* raktárnok, a MÁV raktár kezelője, ahonnan a kérdéses teát a vakmerő betörők elvitték, a betörést követő második nap a MÁV. telepén levő kintinostól azt a felvilágosítást kapta, hogy *Szabó Zsigmond* és *Szilvási Imre* napszámok tudják, hogy ki követte el a betörést. Erre astán a nyomozás az illetők rendőrségi kihallgatása után ilyen értelemben meg is indult, megerősítve a nyomozást vezető *Arany* detektív gyanúját, aki házkutatást tartott *Varga Sándornál*, akit a két napszámos tettesnek megjelölt, továbbá *Molnár György*, *Csiha Sándor* és *Szabó András* debreceni lakosoknál.

A házkutatás meglepő eredménye

A házkutatás astán igen meglepő eredménnyel végződött, mert a 2 láda tea n kívül megtalálták a detektívek a korábbi betörésekből származó bicikliket, talpbőröket, sőt

a Magyar Ruháipartól ellopott ruhák legnagyobb részét is.

A nyomozást azonban megnehezítette az a körülmény, hogy *Szabó* és *Szilvási* csak hosszabb vállalat után merték megnevezni a főcinkos személyét, *Varga Sándort*, mert mint előadták *Varga* egy mindenre elszánt betörő, aki attól sem riadna vissza, hogy őket lezúrja kiszabadulása után, a terhelő vallomásokért.

Fenyegető levél a rendőrségnek

A nyomozás folyamán a rendőrség egy névtelen levelet is kapott, amelyben az egész rendőrséget fenyegették s a nyomozást vezető detektív kijelentése alapján ebbe is *Varga* nak a keze mőködött közre. Mutatja különben *Varga Sándor* megátalkodottságát az a körülmény is, hogy amikor letartóztatták, megmotosáskor nem találtak nála semmit s csak a tüzelebb vizsgálatkor fedezte fel *Arany detektív* a felső kabátjába bevarrt zsebkést.

Az elegendő terhelő bizonyítékok beszerzése után a gyanúsítottakat a rendőrség letartóztatta, majd átkísérte az ügyesség fogházába, ahonnan fegyveres fegyházcőrök kísérték fel őket a tegnap megtartott törvényszéki fő tárgyalásra.

Betörők és az orgazda a vádlottak padján

A törvényszéki fő tárgyalást *Jeney Kálmán* tanácselnök vezette, míg a vádat *Dr. Gergely Károly* ügyészségi elnök képviselte. A vádirat szerint az ügyesség vádolja *Molnár György* öt lopás és orgazdaság vétségével, a MÁV. raktárból ellopott 2 láda tea és ugyancsak a MÁV kocsijából ellopott 2 bál talpbőr és 1 bál boxbőr eltulajdonításáért lopás vétsége, továbbá a házkutatás alkalmával nála talált bicikli orgazdaság vétsége miatt. *Molnár* törvényszéki kihallgatása alkalmával tagadta az ellene felhozott vádat. Előadja, hogy a házkutatás alkalmával nála talált talpbőröket részint *Klein Hermann* helybeli borkereskedőtől részletfizetésre vette, részint pedig Budapesten szerezte be. A kamrájában talált 2 bál teáról nem tud semmit, fogalma sincs, hogy került az oda.

Varga Sándor vádolva van a Magyar Ruháipar kárára elkövetett lopás bűntettével, a biciklilopások, a MÁV. kárára elkövetett 2 bál tea ellopásával, továbbá a vámhivatal birtokából, ennek raktárából a *Bernfeld Ernő* debreceni kereskedő címére érkezett ruhaanyag eltulajdonításával. *Varga* is konokul tagad, dacára az ellene felmerült bizonyító körülményeknek.

Lábnymok a pincében

Az elnök elébe tárja, hogy a nyomozás során a *Molnár* pincéjében elrejtett tea körül talált lábnymok az ő csizmájától származtak. De megvitéz *Papp Mihály* raktárnok, *Szabó Zsigmond* és *Szilvási Imre* napszámok a lopás napján azon raktár körül látták ólalkodni, amelyben a teaszállítmány elhelyezve volt. A nyomozás során a *Garái Mór* tól ellopott ruhaneműk közül egy fekete zakót és egy barna bőrkabátot nála találtak meg az istállóban a jászol alatt deszkával lefedve, tehát elrejtve. A ruhák felkutatása előtt a nyomozást vezető detektív még azt a kérdést is intézte *Vargához*, hogy mikor vett legutoljára ruhát és van e több ruhája, mire a vádlott azt a választ adta, hogy már két év óta nem vett új ruhát. *Varga* miadestek elébe tárása után is megmarad tagadásában.

Tagadás az egész vonalon

Csiha Sándor géplakatossegéd lopás vétségével, *Szabó András* cipész tanuló, lopás vétségével és orgazdasággal s végül *Csiha Gyuláné* orgazdaság vétségével vannak vádolva. Valamennyi vádlott tagadja, hogy elkövette volna az ellene felhozott bűntestéseket.

A vádlottak kihallgatása után a mintegy 30 részint terhelő, részint meztelenül kihallgatást kezdte meg a bíróság.

A detektív vallomása

Leglényegesebb *Arany Béla*, a nyomozást vezető detektív tanuvallomása, aki az elnök kérdésére előadja, hogy már a korábbi lopásokból kifolyólag erős gyanúja volt *Varga Sándor* ellen, akinek feltűnő költökezése szemet szart neki. A tanciskolában, ahova *Varga* többször elment, állandóan nagymennyiségű csokoládét vitt magával, nem egyszer megtörtént, hogy *Varga Sándor* egy este több mint 300 ezer koronát költött el haszonalan dolgokra. A házkutatás alkalmával a *Vargánál* lefoglalt ruhákra vonatkozólag a vádlott először azt mondta, hogy a zsibvásáron vette, majd ellenmondásba keveredve, hogy a *Miklós-utca* végén vásárolta. A tanuként kihallgatott károsultak a bűnjüként lefoglalt ruhákban és biciklikben mindannyian sajátjukat ismerték fel.

Egy szabadlábra helyezés

As alibitanuk mindannyian tudták, hogy *Vargának* volt egy biciklje és az eladta, de vett egy másikat annak az árán a zsibvásáron, azonban mindezeket csak *Vargától* hallottak, egyik sem volt szemtanúja az eladásnak, illetőleg a vételnek. A tanuvallomások befejezése után *Molnár György* védője annak a bizonyítására, hogy védenca nem élt költökező életmódot, bizonyításul kéri az általa beterjesztett iratok ismertetését, továbbá felesége, *Molnár Györgyné* kihallgatását. *Szabó András* védője, miután védenca ügye elkövetést nyert, kéri annak szabadlábra helyesését. *Bodnár György* védőjének előbbi kérésére a bizonyítás megkezdését részben elrendeli az elnök, a kihallgatást azonban mellősi. *Szabó András* viszont azonnal szabadlábra helyezni rendeli. Ennek befejezte után este félnyolc órakor az idő előrehaladására való tekintettel az elnök berekeszti a tárgyalást és annak folytatását ma délelőtti kilenc órára tűzi ki, amikor is a perbeszédre és itelethozatalra kerül sor.

Érettségizett rendőrök Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni rendőrség létszámának kiegészítése céljából már régebben pályázatot hirdettek harmincegy rendőri állásra. Jellemző a mai nehézségek elhelyeskedési viszonyokra, hogy összesen 212 jelentkező akad, ezek közt volt 10 érettségizett ember is, akik más foglalkozás hiányában, mint egyszerű körendőrök akartak szolgálni. A rendőrszemélyzeti parancsnokságnál a napokban történt meg a jelentkezők kiválasztása. A kétszázötven jelentkezőből harmincegyet szeptember 15-iki hatállyal már ki is nevezett a főkapitány. Az alkalmasnak talált emberek közül négy érettségizett vált be.

Nagyszabású levente-verseny Biharkeresztesen

(A Hajdúföld tudósítójától.) A leventeintézmény Bihar vármegyében gyönyörűen fejlődik, hála a kitűnő oktatói karnak, de főként a dr. Fráter László alispán lelkes irányításának.

A levente mozgalom előretörésének öröndetes jelensége volt a biharkeresztesi leventeverseny, amelyen megjelent a vármegye szinte java.

Az állomáson dr. Schleiss Sándor szolgabíró fogadta a vendégeket. Délelőtt az előmérkőzések folytak le. Délután 2 órakor megérkezett dr. Fráter László alispán, akit a verseny színhelyén Frankó Endre főszolgabíró üdvözölt. A debreceni „Egyetértés” zenekar a Himnusz-t játszotta, majd az alispán a versenyrendező bizottság és versenybírók kíséretében elvonult a leventék tisztelői acvonala előtt.

A nagyszerű verseny után a díjakat dr. Fráter László alispán osztotta ki.

A vándorzászlót a győztes biharkeresztesi csapat nyerte meg.

A verseny eredmények

A következők:

I. o. versenycsapatok: 1. Biharkeresztes. 2. Bojt. 3. Berekböszörmény.
II. o. versenycsapatok: 1. Ártánd. 2. Köröszakál. 3. Mezősas.

III. o. versenycsapatok: 1. Magyarhomorog. 2. Köröszegapáti. 3. Mezőpeterd. 4. Told. 5. Nagysereki. 6. Bedő.

Kötelező vándordíj csapatverseny: 1. Berekböszörmény, 2. Biharkeresztes, 3. Bojt.

Köztölt szabadyakorlatok: 1. Biharkeresztes, 2. Bojt, 3. Berekböszörmény.
Tetszés szerint választott szabadyakorlatok: 1. Bojt, 2. Berekböszörmény, 3. Biharkeresztes.

A nyertes csapatok értékes sportfelszereléseket kaptak jutalmul.

Leventeverseny Nagylétán

(A Hajdúföld tudósítójától.) Nagyléta község testnevelési bizottsága Nagylétán — a levente sportpályán — szeptember 19-én járási leventeversenyt rendezt. Almásy Sándor főispán, dr. Fráter László alispán, Gróf Endre vármegyei testnevelési felügyelő fővédnöksége alatt.

A vándor zászlóért a járás 8 versenycsapat küzd 400 leventével.

A verseny díjai: A kötelező vándordíj csapatversenyben legtöbb pontot szerzett egyesület kapja a vándorzászlót. Azután minden egyes versenyszám három első nyertese értékes sportfelszereléseket kap. Az egyéni atletikai versenyek száma 1., 2. és 3-ik helyezettek ezüst és bronzérmeket és díjakat kapnak.

A versenyen a debreceni m. kir. 11. honvédegyaloeszred zenekara játszik. A verseny kezdete délután pontosan 2 órakor. Az előmérkőzések kezdete a verseny napján délelőtt 8 órakor. Meleg és hideg étel, valamint a hűsítő italok a verseny színhelyén kaphatók.

A dunántúli ref. egyházfő elítélő nyilatkozata Mikes gróf és Baltazár Dezső felekezeti harcáról

A kölcsonös megértést hirdette Antal Géza püspök

Pápa, szeptember 15. A dunántúli ref. egyházkerület ma kezdte meg az évi közgyűlését Antal Géza püspök és Balogh Jenő főgondnok elnöklésével.

Antal püspök évi jelentésében megelégedéssel állapította meg, hogy az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása jó uton van: az egyházkerület a tavalyi

4200 millióval szemben 6800 millió korona államsegélyt kap.

A felekezetek egymáshoz való viszonyával azonban már nincsen ennyire megelégedve a püspök, aki erről jelentésében a következőket mondja:

— A felekezetközi viszonyok terén a lefolyt esztendőben több aggasztó jelenség merült fel, amelyeket sző nélkül nem hagyhatunk.

A római katolikus püspöki kar, élén az ország hercegprímásával, az ország súlyos helyzetére és a

ránk váró nagy feladatokra való tekintettel

a kölcsonös megértés alapján áll.

Annál sajnálatosabb, hogy a püspöki kar egyik tagja, Mikes János gróf, rövid idővel ezelőtt egyenesen ellene szegült a többi felekezetekkel való együttműködés gondolatának.

Ilyen pástorlevelet római katolikus főpap még nem adott ki. Azonban nem vagyok kétségben az iránt, hogy a katolikus főpapi kar most nem zárkózik el attól, hogy a jóviszonyt továbbra is fenntarthassuk a katolikus egyházzal.

Óra intem egyházunk vezetőit, hogy ezekre a támadásokra hasonló ellentámadásokkal válaszoljanak.

Tisza István gróf, a dunántúli egyházkerület főgondnoka annakidején maga is helytelenítette a megtörts gondolatát.

A debreceni törvényszék elé került egy szociáldemokrata vezér, aki a keresztény házasság ellen izgatott

(A Hajdúföld tudósítójától.) Pajor Rudolf, a szociáldemokrata párt budapesti központjának egyik vezére április 9 én izgató tartalmu előadást tartott a diósgyőri Munkás otthon helyiségében. Az előadás címe, melyben több volt a pornográfia és a természetellenes szerelmi életéről szóló rész, mint egy áltudományos orvosi könyvben, „A nők helyzete a társadalomban” címet viselte. A vörös agitátor természetesen

a keresztény házasság ellen intette a legnagyobb kirohanást és többek között ezeket mondta:

— A keresztény értelemben vett házasság rabblincset csak a nő hordja, kiszorítja a politikai életből

és beleöszölni az otthon lélekpusztító unalmába.

Az oktatóelőadás a rendőrség részéről dr. Unger Jenő rendőrfogalmazó volt jelen, aki az izgató tartalmu szabadelőadás miatt feljelentette Pajor Rudolft.

Pajor bűntényének tárgyalását szerdán délelőtt kezdte meg a debreceni kir. törvényszék Jenei tanácsa, Pajor Rudolf tagadta a terhére rótt bűncselekményt, azonban dr. Unger rendőrfogalmazó

eskü alatt vallotta, hogy az izgató kileletések elhangzottak.

A törvényszék ezután több új tanu kihallgatása céljából a tárgyalást elnapolta.

Súlyos vasúti katasztrófa Bukarest mellett

A temesvári gyors összeütközött egy személyvonattal — Öt halott, 29 súlyos sebesült

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától.) Borzalmas összeütközés történt a bukarest—temesvári vonalon, nem messze Bukarestől Contesti állomás mellett. A temesvári 101. számú gyorsvonat, mely reggel pont nyolc órakor indult el az északi pályaudvarról,

összeütközött a 132. számú személyvonattal,

amely Campulunk felől jött. A gyorsvonat 8 óra 10 perckor

robozott át Contesti állomáson, ahol a személyvonattal találkozása van. A személyvonat azonban néhány percet kesett és a gyorsvonat vezetője csak ezután vette észre, hogy a személy még nem érkezett be. Mikor a gyors az állomáson áthaladt, szemben találta magát a személyvonattal, mire lassítani kezdett és vészjeleket adott le, úgy, hogy

utasok egyrésze kigurorhatott a vonatból.

A személyvonat azonban teljes sebességgel robozott és pillanatok múlva bekövetkezett a katasztrófa. Az összeütközés ereje borzalmas volt. A két mozdony pordorjává tört, a személyvonat három kocsija, a podgyászokcsi és a sziguranca külön kocsija szintén megsemmisült. Az utasok között leírhatatlan pánik keletkezett és az is növelte a rémületet, hogy nem volt orvos, aki a sebesültek segítségére sietett volna. Fél óra múlva kezdtek a mentéshez és a romok alól

három holttestet húztak ki.

A halottakat agnoszkálni sem lehetett, mert fejük a felismerhetetlenségig összezuzódott. Eddig huszonkilenc súlyos sebesültet szállítottak be a kórházba, akik közül

kető még az uton meghalt,

négy pedig haldoklik.

Bukarestből azonnal bizottság ment a szerencsétlenség színhelyére és megállapították, hogy a katasztrófát a személyvonat fékjenek elromlása okozta.

Szerencsétlenség a Szent Anna-utcai építkezésnél

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Szent Anna-utcai városi építkezésnél tegnap délután 3 órakor Rácz Zsófia 16 éves napzármaszó egy munkással játszadózva neki ütötte a fejét az ajtófélfának. Az ütés olyan erős volt, hogy a szerencsétlen leány hanyat esett és egy kóráknak vágódott, amelyen eszméletlen állapotban fekvő maradt. A segítségére siető munkások azonnal telefonáltak a mentőknek, akik pillanatok alatt a helyszínre érkeztek. Rácz Zsófia az esés következtében agyrázkódtatás és belső sérüléseket szenvedett. A mentők az első segélynyújtás után beszállították a még mindig eszméletlen állapotban fekvő súlyosan sérült leányt a sebészeti klinikára. A klinikán ma fogják megröntgenezni annak a megállapítása végett, hogy milyen belső sérüléseket szenvedett.

Vonatelgázolás a megvadult tehének miatt

(A Hajdúföld tudósítójától.) Rácz Dániel hajdusámsoni 73 éves napzármaszó tegnap délután a személyvonattal súlyos szürodásokkal szállították be a debreceni nagyalomásra, ahonnan a mentők azonnal kivitték a sebészeti klinikára. Rácz tegnap délután egy megrakott szekérről igyekezett a tanyájára kifelé, amely elé két tehén volt befogva. A tehének valamitől megvadulva nekiiramodtak, mire Rácz elbűk akart szaladni, nehogy a megböszült állatok az épen közeledő vonat elé kerüljenek. Az öreg embernek az utolsó pillanatokban sikerült is az állatokat megfékezni, ő magát azonban a vonat elütötte. A karján, lábán súlyos szürodásokat szenvedett, amit a segítségére siető falusiak előhívására az orvos bekötözt, majd feltéve a legközelebb induló vonatra, beszállították Debrecenbe.

Ihrázi trappista

és

ihrázi theavaj

legkiválóbb minőségben ismét kapható

CSANAK JÓZSEF KRT.

Telefon 70.

fűszer- és csemegeüzletében.

Ugyanitt Hortobágyi Turógyár lerakata.

Magyar ember csak magyar lapot olvashat. — Kávéházban, borbélynál, újságárúsnál követelje a HAJDUFOLD-et!!!

HIREK

1926 szeptember 16. (Csütörtök)
Prot. Edit. Kath. Kornél p.

A Meteorológiai intézet jelentése
Időjelölát: egyelőre száraz és meleg idő várható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Városi múzeum 9—12-ig, 2—4-ig.
Gyógyászterápia közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó (Piac-utca 33.), Arany Angyal (Piac-utca 50.), Reménység (Csapó-utca 22.), Sas (Hatvan-utca 70.), Bocskay Cegéd-utca 22.), Tizza (Péterfia-u. 76.)

— Az Ébredő Magyarok Egyesületének választmányi ülése. Az Ébredő Magyarok Egyesülete csütörtökön este 6 (hat) órakor a szokott helyen fontos tárgysorozással ülést tart. Az elnökség kéri a tagok pontos megjelenését.

— Felülbírálgatják a kedvezményes villamosjegy igazolványokat. A Helyi-vasút igazgatósága értesíti az utazókönöségeket, hogy a heti kártyák és havi bérletjegyek váltásához kiadott arcképes igazolványokat szeptember hó 15-ike és 30-ika között abból a szempontból, hogy a különféle kedvezményeket az erre jogosultak élvezik-e, felülvizsgálja és az arcképes igazolványokat felülbírálgatja. Felkeri tehát mindazokat, akik arcképes igazolvánnyal rendelkeznek, hogy arcképes igazolványukat a fentebb említett időben a HÉV főpénztáránál (Petőfi-tér 14) mutassák be azon okmányokkal együtt, amelyek alapján kedvezményt élveznek. Ily okmányok: tanulóknál a beírási jegy, index, vagy tandíj-nyugta, köztisztviselőknél a vasúti arcképes igazolvány, másoknál a szabályszerűen kiállított munkakönyv, vagy tanoncszerződés. A felül nem bélyegzett arcképes igazolványok október 1-től kezdve érvényüket veszítik.

— Frohrelchék válópőre. Budapest-ről jelentik: Az apógyilkos Frohreich Ernő ellen a felesége, a meggyilkolt Egyedi Arthur leánya válo-pert indított. A váloper tárgyalásá a bíróság szeptember 22-re tűzte ki és a házasságot kétségteletlenül felbontják, miután a törvény azt előírja oly esetben, amilyen a Frohreiché.

— Hannoverben 1212 tifuszmegbetegedés és 30 haláleset történt. Hannoverből jelentik: A hannoveri tifuszmegbetegedésekről ma a következő jelentést adták ki: Az összes megbetegedések száma 1212 re, a halálesetek száma pedig 30-ra emelkedett.

— Szolid árak, pontos kiszolgálás, művészi felvételek Sz. Kozmann Magda és Kozmann Leó vezetése alatt levő Kozmann fényképészeti műteremben, Piac-utca 44.

— Filc és velourkalapok átalakítása 3 nap alatt a Kalapüzemben, Piac-u. 9. (4)

— Iskolakönyvek és tanszerek legolcsóbb beszerzési forrása: Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés, Ferenc József-ut 8.

— Október 7-re halasztották a berettyóújfalui nagyvásárt. A berettyóújfalui képviselőtestület a szeptember 30-ára kitűzött nagyvásárt október 7-re halasztotta. A rendezési bizottság azonban szeptember 30-án megtartja.

Megszűrik a vízvezetéki vizet

Szűrőberendezést csinálnak a vízmű-telepen — A versenytárgyalás eredménye

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni víz egyik legnagyobb hibája, hogy igen sokszor zavaros, tisztátalan és a vízcsapokból sötét-sárgalé szokott ömleni igen gyakran. Ezen az állapoton már régebbi idő óta segíteni akar a város, illetőleg a világiatási vállalat, amely tudvalevőleg a vízmű-telepet is vezeti.

A víz zavarosságát egy szűrőberendezés felszerelése által könnyen meglehet szüntetni, miután azonban ennek a szűrőberendezésnek megszerzése

nagy költséget igényelt, mindeddig nem lehetett ezeken az állapotokon változtatni. Most végre az utad a vízmű telepen szűrő berendezése kiírták a versenytárgyalást és szerdán délelőtt felbontották az ajánlatokat is. Összesen 10 ajánlat érkezett be és az egyes cégek a kö-

vetkező árak mellett hajlandók szállítani a gépeket. Knuth Károly 1 971 400 000, Dávid és Kertész 4 913 000 000, Géza részv. társaság 4 669 113 000, Tendloff és Dietrich 4 494 083 9000, Kurt 4 225 910 000, Bründl János 4 494 083 9000 Schlick-Nicolon 3 749 760 000 Villamosági és Vízmű r.-t. 3 677 774 000 Wolf M. Ö. 4 469 780 000, Worthington r.-t. (csak szivattyu szállításra) 133 millió. Az áraknál lévő nagy differenciákat — miután itt még

hosszu átszámítást igénylő műszaki kérdésekről van szó, nem lehet figyelembe venni.

Annyi bizonyos, hogy ha a szűrőberendezést felszerelik — ami közelben megörlték — és egy kicsit megszűrik a debreceni vizet, nem lesz többé piszkos, zavaros, homokos és gusztustalan, mint eddig gyakorta volt.

— Verekedés és késelés Berettyóújfaluban. Mici Lajos cigányzenész a berettyóújfalui kioszkból, a hol a zenekar esténként játszik, egyik elmúlt nap estéjén a Sárréti-szálló felé indult. alig haladt pár lépést, a bokrok közül előugrott Nyirő László és rákiáltott a zenészre: „Félre az utból cigány”, a békésen haladó zenész oda sem hederített, mire Nyirő botjával a zenész arcába vágott, erre dulakodás támadt, miközben Nyirő kést rántott és Mici zenész balkezén súlyosabb sebet ejtett. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Tanonctartó iparosok figyelmébe! Az Ipartestület ezután hívja fel a tanonctartó iparosokat, hogy szeptember 20-ig tanoncikat az iskolába irassák be. A beírási díj 8—12-ig és délután 3—6-ig tart.

— Diákspékák minden iskolához (kék, zöld, fekete, barna) 30 ezerért. Kulcsár, Kálvintér.

— Tűkőrgyártás, kirakatok tűkőrgyártás, autók csiszoló üvegezése Sipkovits, Sziv-utca 5—15. Telefon 3—56.

— Bátyos és Köhler rádió laboratóriuma Piac-utca 40. Két lámpás duplarácsos készülék teljes felszereléssel 2,700 000 korona.

— Orvosi hír. Dr Engel Ignác nyaralásából hazatért és reudelését megkezdte.

— Tűzoltási próba. Vasárnap, 19-én Külsővásár-téren délután 4 órakor a Magyar Minimax RT. nyilvános tűzoltási próbát rendez, mely alkalommal Minimax tűzoltókészülékeit mutatja be az újabb generációnak, hogy meggyőződjön az egyedül álló paratlan készülék gyakorlati használhatóságáról. Iparosokat és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk, kik részére a helyszínen szakértői magyarázat kíséretében mindennemű magyarázattal készséggel állunk rendelkezésére.

— Iskolakönyvek az összes iskolák részére újonnan vagy használtan beszerezhetők Antalffy József könyv-és papírkereskedésben, Szentanna és Varga-utca sarok.

— Olaszul tanulni óhajtok egyetemi könyvtárban jelentkezhetnek Simonffy-utca 2. C. II. em.

— Képkerekezés legizlésebben, legújnyosabban Blatner és Szabónál, Kossuth-u. 4. szám alatt.

KRISZTIÁNI IMRE

KÖNYVKÖTÉSZETE ÉS IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE
DEBRECEN, VARGA-UTCA 1. SZÁM ALATT
(SZENT ANNA-UTCA SAROK)

Telefon 6—12 Antalffy ut. könyvkereskedése mellett. Telefon 6—12

Tankönyvkötések tartós kivitelekben azonnal készülnek szolid árakért

Könyvtári könyvkötések szolid, tartós és izléseles kivitelben tiszta fényaranyozással

Bőrszobrászati munkákat, diszpolgári okleveleket, diszalbumokat, családi cimereket, fénykaputáncokat, tárcák, relikviók és szob ocskákát Hauptmann Mihály bőrszobrász iparművész, volt glóhói (Németország) ooo szakintézet tanár készíti. ooo

Tanfolyamot nyitok október 1-től amateur könyvkötés, kézi és prés-aranyozás és bőrszobrászati munkák elsajátítására, korlátolt számban, híres ooo mester vezetésével. ooo

Vidékiek figyelmébe! Koszoru- és osokorszalagokat modern belükel arany, ezüst és minden színben azonnal megnyomom.

FOGHÚZÁST TÖMÉST SOROKAT

ARANYRÖRÖNÁHAT, HIDRÁHAT, stb.

jutányos drak mellett

Vecsey

fogász készít
Szent Anna-utca 6.

— Iskolai hír. Az esti kereskedelmi szaktanfolyamon a tenítés 16-an este 8 órakor kezdődik. Beíratkozni 3—5 óráig lehet a női felsőkereskedelmi iskola igazgatói irodájában (Kálvintér 2).

— A külföldre utazó közép- és főiskolai hallgatók figyelmébe felhívja a Máv. II. Menetjegyiroda, Piac-u. 56. hogy az összes külföldi jegyeket módjában van azonnal kiszolgáltatni.

— Tankönyvet féláron vehet az összes iskolák részére Harmathnál Debrecen, Fűveskert-utca 14. sz. Úgyonott használt könyveit eladhatja.

— Rádió-műsor. szeptember 16. Csütörtök. D. e. 9.30 és 12 Budapesti Hírek, közgazdaság. D. u. 1. Időjárás, 8: Hírek, közgazdaság. 4: Sz. Tüdős Klári: „Divattudósítás” 5: Időjárás. 6:15: Az Operaház zenekarából alakult kamarazenekar hangversenye. 1. Suppé: A vidiek, nyitány, 2. Delibes: Coppélia, Suite. 3. Tschajkovszky: Barcarolla, 4. Saint-Saens: Sámson és Delila, ábránd. 5. Moszkovszky: Szerellem keringő. 6:30: Péchy Blanka szavaló-estje. 1. Szabó Lőrinc: Balassagyarmat, 1924. 2. Babics Mihály: Cigánydal 3. Révész Béla: Miniatúr. 4. Nadányi Zoltán: A körhinta. 5. Ady Endre: Dalok a labadtérről 7: Rella Pál 10 feloivasása: „Hogy készült az ujság.” 7:45: Előadás: „Kozma Ferenc és a magyar lóte yesztés.” 8:15: „A piros bugyelláris” eredeti népszimű dalokkal, három felfonásban. Irtá: Csepreghy Ferenc. Rendezi: Arkosy Vilmos és Gyarmathy Sándor. Személyek: Török Mihály tölgyesi bíró; Arkosy Vilmos Zsófi, a felesége; K. Bodán Margit. Csillag Pál manipuláns huszárfőmester; Telek Sándor. Kapitány a huszároknál: Bálint Béla. Felák Janos vén huszárkáplár; Porfy Mihály. Boross Dani fiatal huszárkáplár; Szántó János. Penás Muki jegyző Tölgyesen; Pest Kálmán. Hájás Muki uradalmi ispán; Radócz Ferenc. Kossa Gy. rka parasztlány; Kubányi György. Leveles Misi gyalogpostás fia; Kolozsi József. Kender János özevgyasszony Hagymáson; Arkosy Vilmosné. Mancsi, a nevelt leánya; Mihó Ida Kisbíró; Arday Árpád, Öreg béres; Kolozsi József. Panni; Dormann Juci. Kati; Lizi Feri. (Mindhármán Török Mihály cselédei) Süták Kata kartagyvélő cigányasszony; Szabó Irma. Nép, huszárok, cigányok. Történi Tölgyesen. A notákat Kurina Simi és cigányzenekara kíséri. A bevezető beszédet Gyula diák mondja.

Külföld. Bécs (531 és 582.5) D. e. 11 és d. u. 4:15: Hangverseny. 5:30: Mese-délután. 8: Szimfonikus hangverseny. Utána könnyű zene. Berlin (504 és 571) D. u. 5: Hangverseny. 7:25: Divattudósítás. 8:30: Hangverseny. 10:30—12:30: Táncczene Hamburg (392.5) D. u. 4:15: Zene. 8: Szimfonikus hangverseny. 10: Zene. Boroszló (418) D. u. 4:30: Wagner-délután. 7:00: Előadás az államkapcsolatokról. 8: Jelenetek a Faustból. Közvetítés Lipcséből. Lipose (452) D. u. 4:30: Hangverseny. 7:45: Jelenetek a Faustból a liposei oratórium-gyűléslet és szimfonikus zenekar közreműködésével. Róma (425) D. u. 5:30: Jazzband. 9:25: Hangverseny. Toulouse (430) D. u. 5:45: Muzikantársasági előadás. 8:50: Hangverseny. London (3c5) D. u. 4: Quartett 7: Táncczene. 8:10: Előadás. 9: Zene. 10:40: Előadás. 11: Dal- és zongora-est. 11:30: Táncczene.

Világhírű Fordson-traktorok és Ford-autók
autorizált képvisellete, nagy alkatrésztár, javítóműhely
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Hunyadi-utca 13. szám

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Csütörtök, szept. 16: Muzsikás Ferkó, operett D) bérlet.
Péntek, szept. 17: Muzsikás Ferkó, operett B) bérlet.
Szombat, szept. 18: Darázsászok, vigjáték C) bérlet.

Mozgósínházak közleményei:
Csütörtök — Szeptember 16

Uranus
Két attrakció egy előadásban: I. „Marokkó” (Winding Stair). Egy hősi francia légionárius kalendja a rif-kabilok földjén 7 felvonásban. Alma Rubens és Edmond Lowe játszik a főszerepeket. Külön megemlítést érdemelnek a csoda szép felvételek. II. „Cowboy és herceg”. Romantikus történet 6 felvonásban. A főszereplő Buck Jones mint a cowboyok királya vakmerő és ügyes alakításával méltán megérdemli az elismerést.

Vigszínház
Csak felnőtteknek! „Egy tisztes és szeszony” 9 felvonásban. Az orosz hercegek halatlan fényűzését, a játékszenvedélyt és a szerelem harcát megrázó erővel és igazi életteliséggel tükrözi vissza a pompás felvételekben gazdag Ufa-film. Úgy a bájos női főszereplő Liane Haid, mint a férfi főszereplő a rendkívül rokonszenves Harry Liedtke kiváló művészetét és legjobb alakítását viszi a közönség elé. Megelőzi: „Ott ül a rácson” vigjáték 5 felvonásban. Jönnek péntektől Uranianában: „Agg-legények éjszakája” és „Hét évig nem lesz szerencsém”. Vigszínházban: Berstein világhírű drámája filmen: „Jókab fiai” a mai élet regénye 9 felvonásban, a főszerepben Rudolf Schildkraut-fal.

Szombattól Apollóban: Henny Portennel „E szabadtal a feleségem”.
Meteor-mozgó
Csütörtökön „A szerelem katonája”. Amerikai nagy attrakció 8 felvonásban. Simon Gerardal a főszerepben. Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

TESTEDZÉS

Patballmérkőzés Kabai A MOVE kabai sportegyesülete szeptember 19-én délután 4 órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik a Kabai Sport Clubbal.

Vasárunk

vaskonyhák és kályhák, kötelárúk legolcsóbban beszerezhetők:
Hiteliszövetkezet, Csapó-utca 15

KÖZGAZDASÁG

Szarvasmarha kiállítás Berettyóújfaluban. Most tartották meg Berettyóújfaluban a vásártéren nagy érdeklődés mellett a szarvasmarha-kiállítást. A kiállítást dr Rácz Lajos kamarai igazgató nyitotta meg. Mezei Kálmán állami nagy oklevelet nyert, báró Vay László a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elismerő oklevelét, Des Escherolcs Gilbert a Körzeti Mezőgazdasági Hivatalok kezét elismerő oklevelét, a gáborjani közbirtokosság a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elismerő oklevelét kapta. Jóna István állami nagy oklevelet nyert. A 2 éven felüli tenyészbikák kiállításán Gáborján község nyert díjat, a 2 éven aluli bikáknál az első díjat Leszkay János nyerte, a második díjjal a Biharnagybajomi Közbirtokosság, a harmadik díjjal Gombos István (Gáborján), negyedik díjjal Tóth Gábor (Kismarja) tüntették ki. Az ország kiállításán az első díjat báró Vay László nyerte.

A TŐZSDE

A korona Zürichben: 0.0072 50

Zürichi zárlat

Budapesti 0.0072 50 Berlin 123.15, New-york 517.18%, London 2511 —, Párizs 14.75 —, Milánó 18.55 —, Prága 15.32 —, Belgrád 9.15 —, Szófia 3.75 —, Bukarest 2.62 —, Varsó 58.50, Bécs 73.05 —, Hollandia 207.40 —, Brüsszel 14.25 —.

Hivatalos devizafolyamok:

Angol font 345.750—347.750 belga frank 1915—1995, cseh korona 1210—2120, dán korona 18.945—19.005, dinár 1265—1265, dollár 71000—71300, francia frank 2005—2085, hollandi forint 28560—28710, lengyel zloty 7800—8100, leu 853—365, lewa 514—521, lira 2510—2590, német márká 6.971—17.081, osztrák schilling 10047—10087, norvég korona 15.630—16.680, svájci frank 13.795—13.845, svéd korona 19.070—191.30.

A nemesfémpiacon az üzleti tevékenység szűk keretek között mozgott. A magánforgalomban az ezüst egykoronást 5500, a kétkoronást 11000, a tiorintost 14000, az ötkoronást 28500 koronával jegyezték. Az ékszer-tőzsdén a szinarany gramm-jáért 47.700—47.800, az apany huzat koronáért 291.000, a Napoleon-aranyért 277.000 koronát fizettek.

Gabonatőzsde

A készárúpiacon a tőzsdeidő elején csak néhány kisebb tétel cserélt gazdát, mert a kereslet a várakozó állapponra helyezkedett és attól tette függővé vásárlását, hogy a külföldi piacok, továbbá malmok bekapcsolódnak-e a forgalomba. A tiszavidéki 77 kg. os búzát 355—357.500, az egyéb származásút pedig 350—352.500 koronával jegyezték. A rozspiacon az üz-

leti tevékenység szűk keretek között mozgott. A rozs névleges ára 245—247.000 korona volt.

A liszt- és őrléménypiacon a lisztárak továbbra is változatlanok maradtak. A forgalom minimális és csupán a helyi fogyasztás céljaira vásárolnak kisebb tételeket.

A termények piacán csak elvétve történik kötés. Aranylag a legelőnkebb érdeklődés a zab iránt tapasztalható, azonban ebből a cikkből csak kisebb tételek cserélnek gazdát. A zabot 207—210.000 koronával jegyzik budapesti paritásban. Az árpafélék piaca teljesen üzletellen, úgy hogy még névleges árak sem alakultak ki. A tengeri 262.500—263.000 koronával jegyzik. A magpiac üzletellen.

All-tvásár.

A ferencvárosi nyitó serti vásárra 1230 darab sertést hajtottak fal. Árak: zsirsértés 5reg I-a 15.800—15.750, II-a 15.000—15.500, fiatal nehéz 16.500—16.760, közepes 16.500—16.700, könnyű 15.250—15.750, szedett közepes 16.200—16.300, hussértés könnyű 18—21.000 korona kg.-ként. A vésőhídi zártvásár árai: Szalonnas félsértés 19—20.500, sózott szalonna 18—19.000, lehuzott hus 20—23.004, zsír 22—22.250 korona kg.-ként. Az irányzat változatlan. — A borjuvásáron az irányzat élénk volt és az árak 2000 koronával emelkedtek kg.-ként. Árak: borju elsőrendű 21—22.000, kivételten 23.000, másodikrendű 19—20.000 korona élőszulv kilogrammonként.

Iparvállalathoz társat keresek

fele haszonra, tőkével.

Libády, Péterfia-utca 4.

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres, a **HAJDUFÖLD** hirdetéseinél biztos az eredmény.

Ablaküvegezés!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy 25 év óta fennálló vállalatomat megnagyobbítva, mindenféle épületüvegezést legolcsóbb napi áron lelkiesmeretesen és pontosan elvégzem. Vidéki meghívásra szem lyesen elmegyek. Kötségteljesen díjmentesen eszközök. Teljes tisztelettel

Nagy József épületüveges Debrecen, Wesselényi-tér 2. Bábaképződével szemben Telefon 975 **Ablakitelés!**

Fest! Mos! Vegyileg tisztít, plissiroz, guvléroz

PALOTAY LAJOS

Főüzlet Kálvin-tér 5 — Műhelytelep Honvéd u. 9/I — Flók Batthyán u. 26. Az összes szakmunkákat modern gépekkel felszerelt saját műhelyében végzi.

Legnagyobb választék női és férfi KALAPOK-ban

M. NAGY MIHÁLY kalaposnál Debrecen, Csapó-utca 17. szám Színházi átjárónál. Olcsó árak! Szakszerű kiszolgálás!

MODERN

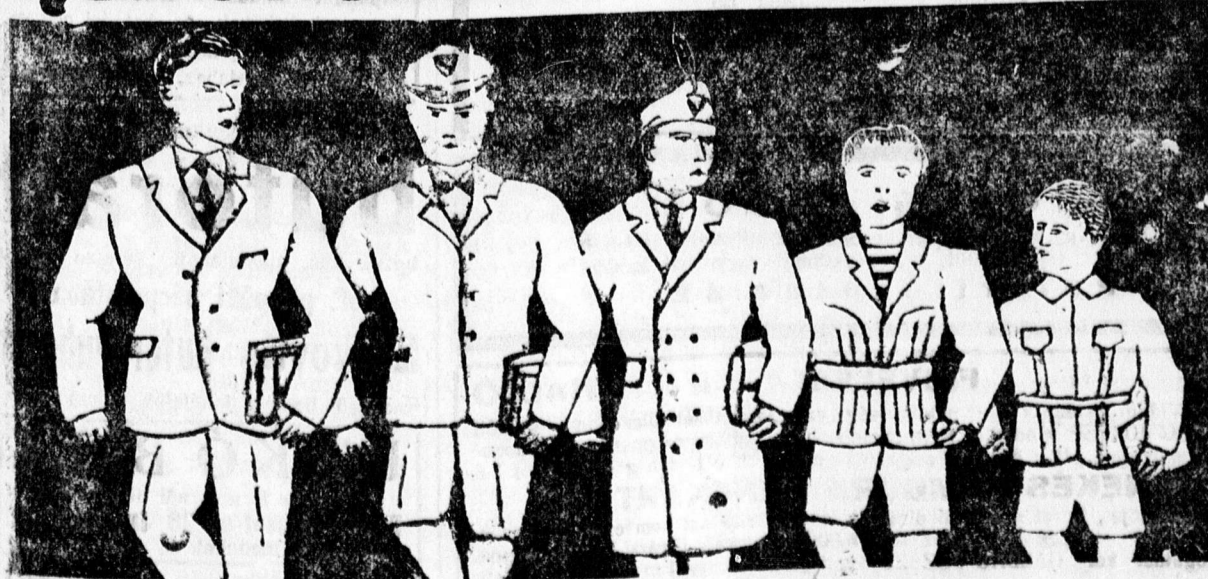
KÉPKERETEIM és LÉCEIM

MEGÉRKEZTEK!!!

HOMORÓDY (HAMPEL) JENŐ Rákóczi-u. 8. Telefon 11-64

Felruházzuk önt és fiait

férfi és nő ruhával igen olcsóért, ha szakszerűtlenül Debrecen legdusábbán felszerelt férfi- és nő ruhaárúházában, a

Magyar Ruhaipar-nál

Közvetlen a B ká színház alatt szerzi meg. Kérjük a cégre ügyelni.

APROHIRDETESEK

Lakás

Város központjában kertre nyíló tágas szoba butorral vagy anélkül október 1-től házaspárnak vagy magánosoknak, előtérrel vagy anélkül kiadó. Városháza trafik, Piac-utca. 49

Butorosított szoba idős úrnőnél szolid úrnőknek, esetleg uraknak kiadó. Csapó-utca 53 szám 56

Egy vagy két szoba butorozva kiadó, esetleg ellátással is, Király-u. 5. szám. II. em. Telefon 961. 100

Két nagy szoba butorozva, vagy irodának, rendezőnek azonnal kiadó. Ügyvédi iroda Batthyány-utca 14 960

Piac 77 Központon 5 helyiség lakásnak, búcsúszobával, baloldali emelet. 112

Piac 77. Különbejárattal butorosított szoba azonnal kiadó. Irodaberendezés u. o. eladó. 113

Bethlen-utca 28. számú ház háromszobás lakással, magtár, kamara, két istállóval november 1-től beköltözésre kiadó. Értekezhetni lehet Bethlen u. 51. 107

Különbejárattal butorosított szoba egyetemi haligatáknak kiadó. Szegfü-utca 95. szám. 122

Vargahelyen két utcai szobás lakás mellesz helyiségekkel 5 millióért átadó. Hook iroda, Szent Anna négy 15

Különbejárattal utcai, szép, tiszta butorosított szoba kiadó. Török Bálint-utca 25. 129

Ajánlat

Dikszpókák minden iskolához kaphatók Szabó János férfinével ref. püspöki palota.

**Iskolai író- és rajzszer-
ket** legolcsóbban vásárolhat Keszthely papírfüzletében, Szentanna utca 2. Jaska ruhát vesz és elad Havas János' Péterfia 30. 1129

KIRÁLY KÁVÉI

mégis a legjobbak!
Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos.

Máltát közelről, inget hófehéren mos, vasal Wacha, Simonffy 55 1

Tankönyvet féláron vehet az összes iskolák részére Harmathy-nál Debrecen, Fűvészkert-utca 14. sz. Ugyanott használt könyveit eladhatja.

Építés vagy polgári iskolai tanulóanyagot teljes ellátásra, zongora használatával, felügyelettel elvállal magános tanító-pár. Vigkedvű Mihály utca 4 36

Középiskolai úri fiúkat teljes ellátásra felveszek. Úrv. dr. Jóna Ödönne Debrecen, Batthyány-utca 11 104

Bőlelés kö. epikolázók sikeres tanítását vállalja. Cim a Hajdúföldnél. 66

File- és báronykalapok nagy választékban olcsón szerezhetők be. Matka Annánál, Csömöte-utca 10. 24

Zongoráikat ad kívánatra zenedében vizsgálat kezdőket és haladókat, akadémiai módszer szerint tanító zongoratanárnő. Cim a kiadóban. 8

Zongoráit tanulókat gyakorlati elfogadok. Vigkedvű M. 12. 110

Tanári család fia középiskolai tanulót elvállal elsőre díj ellátással, felügyelettel. Cim a kiadóhivatásban. 111

Sürgős családi okból szeptember 15-re Badházi-utca 4. sz. alatti tiszol és építkezési telep átadó. Értekezni ugyanott. 106

Zongoráikat adok kezdőknek, haladóknak, gyakorlókat is elfogadok. Ajtó-utca 2. 119

Gimnásistákat érettségig előkészít 20 éves gyakorlati Papp Gusztáv Eötvös-utca 48 125

Zongoráit tanítok, magyar nótákra is, hazhoz is elmegek. Eötvös-u. 48 126

Patányokat, akik akarják iratni úgy, hogy többé ne legyen, azoktól kér megbízást Hovany vszky József martonhelyi körállatorvos debreceni gazdasági akadémiára nagyfogás Halász Miklós gazdasági akadémiái tanár ur leveleivel az állatorvos ur címére. 124

Kimegyek helyben hához bárkinek, vidékre is, karpitosmunka javítását elvégezni Papp György kárpi os, Kossuth-utca 67. 127

Ötven millió koronát 10-15 millió tételben házingatlanra első helyen bekebelezés mellett kihelyezek. Hook iroda, Szent Anna négy 18

Kereslet

Könyveskereskedésű könyveket vesz és könyveskereskedésű könyveket befizet dr. Balázs bankház Piac 80 975

Iskolás tanulóanyagát vagy fűt ellátásra elfogad ur család. Zongora van. Miklós-utca 21. 61

Önálló vidéki gazdaságba felvétetik. Jelenkedés Bethlen-utca 45. sz. 114

Bejárattal, megbízható, közlemben lakást reggeli fogadok, esetleg egyedül álló nő, kinek megélhetése van, kisló dologért könyhámban lakhat. Csapó 53 105

Felkészítés jó nagymunkás felvétetik. Öry Sándor, Kossuth-utca 11. 120

Intelligens nevelőnőt két gyermek mellé azonnal felveszek. Arany János-utca 89. emelet. 121

Eladás

Egy kőseprémetre való csinos fekete kőszitám eladó. Mótós-utca 96. 38

8 család eladó országos nagy keretben. Pergetve nem volt Borz-u 8 81

Gyermek eladó Szeft-u 20 sz. Libake: Komót eladó Sámsoni-utca 10 sz. 108

Eladó hat darab kis hordó 1-2 hektárosok két drót matrác és egy sz. nyegazóvószék. Megtekinthető d. e. 9-1-ig, Rákóczi utca 4, földszint jobbra. 108

Eladó új cimbalom olcsón megvehető. Klapha 46/b. alatt. 109

40 fű berendezés eladó vagy üzlettel. Bérbeadó. Bethlen-utca 27. 118

Simon ut 3. alatt leanderek eladók. 123

Hajdúszóvát kőszegben hét kat. holdas elsőrendű feketeföld tanyával eladó. Hook iroda Szent Anna négy. 17

6 művészlap 125 ezer kor.

PERCEL MÜTEREM

Péterfia 76.

Hrabéczy

fest mos tisztít

Telefon 323 Széchenyi-u. 18. Telefon 323

Alapítva 1884-ben Telefon 12 Alapítva 1884-ben

Killer Ede butorgyáros

villanyerőre berendezett butorgyára Debrecen, Ferenc József-ut 68. szám

Nagy választék olcsó és műbutorokban, előnyös részletfizetésre is kapható!

Káposztás hordó **CSAVAROK** legjobb minőségben

Könyves Tóth Antal

első debreceni villanyerőre berendezett esztélyos műhelyében Rákóczi-utca 14. sz.

TEGDES JÁNOS

Félt 100, vagy havi 400 ezer korona részletfizetésre is készít férfiöltönyt, téli kabátot, női kőszitámot vagy téli kabátot Péterfia-utca 42

HALLÓ II FIGYELEM II HALLÓ

Elmúltak a „Vidám Esték” mert a közönség szórakoztatását állandóan szemelőtt tartó GAZDAG JÓZSEF vendéglős nem szereti, ha a publikuma unatkozik, áldozatot nem kímélve, — Budapestről egy hét tagból álló

ÉNEKES TAMBURA ZENEKART

hozott. Vendéglőjét, borát nem kelti dicsérem, ismeri már azt nem csak Debrecen, de a környéke is. — Egy liter vörös bor 16.000 korona — Utcára 14.000 korona. Számos látogatást kér GAZDAG JÓZSEF vendéglős. Hunyadi-utca 1. szám alatt.

BUTOROK

elismerten legjobb minőségben, eredeti gyári áron szerezhető be a

Debreceni Faipar R.-T.

városi fizetőben

Király-utca 4. szám.

Kedvező fizetési feltételek!

Eljegyzésekre, lakodalmakra vagy egyéb társasösszejárásokra legalkalmasabb, legolcsóbb

Kovács Lajos éttermei

Fűvészkert-utca 9

Kiváló magyar konyha

Elsőrendű fajbörök.

Naponta cigánzene.

Poloska

sváb, tetti, patkány, egér és mindentéle férgek irtására legjobb a NÁNÁSSY-féle szabadalmazott FÉREGIRTÓSZER, amellyel felelősséggel és megbízhatóan vállalja a féregirtást és lakások vizsgálatát helyben és vidéken. Poloska és féregirtószert kapható

Nánássy István

Debrecen, Kossuth-utca 47 sz.

KUPFERSTEIN DANIEL

magyar szabó

Debrecen, Kossuth-u. 22 (Zalog-ház)

Speciális magyar szabó, hol úgy felöltöztetnek, mint gyermekeknek úgy késszen, mint mérték szerint a legártósebb szövetekből méltányos árak mellett szerezhet be összes ruhaszükségleteit. II Vidékieknek a engedmény II

Hirdetmény.

A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat R. T. 1926 április 29-én tartott évi rendes közgyűlése elhatározta, hogy a 7000/1925. P. M. sz. pénzügyminiszeri rendelet alapján megállapított új alapszabályok megfelelő új részvények kibocsátása akkép fogantatásassék, hogy 50 régi részvény beszoállítására ellenében 1 új 10 pengő névértékű részvény szolgáltassék ki.

A debreceni kir. törvényszék az ezen határozatnak megfelelő alapszabálymódosítást jóváhagyván és annak a kereskedelmi cégjegyzékbe való bejegyzése megtörténtén, az új részvényeknek a régiéknak bevétele ellenében való kibocsátását az évi szeptember hó 15-én társulatunk pénztárával megkezdjük. Felhívunk erre való tekintettel tisztelt Részvényeseink, hogy régi részvényeiket szelvényeikkel együtt társulatunk pénztárára Piac-utca 59. em. évi szeptember 15-étől kezdve délelőtt 9—12 óra közti időben beszoállításra sziveskedjenek a kicserélés fogantatása végett.

A kicserélés alkalmával je'entkező egyes régi részvények ellenében új tőredékrészvények nem adóznak ki, hanem gondoskodás történt, hogy ily egyes részvények régi részvényre hozzászárításával egy új részvényre jogcsító 50 régi részvényre kiegecsinethetők legyenek, vagy pedig a fél kívánsága szerint eladás útján értékesíthetessenek. E tekintetben is vállalatunk pénztára fogja a jelentkező részvényesek kívánságait előszékenyen teljesíteni.

Azon régi részvények tekintetében, amelyek 1926 szeptember 15. napjától számított 6 hónapon belül új részvények ellenében leendő kicserélés végett társulatunk pénztárában be nem mutatattak, külön közzéteendő hirdetés után azon rendelkezések fognak érvényesíttetni, amelyek a 7000/1925. P. M. számú rendelet II. fejezetének 1. alatti részében foglaltatnak.

Debrecen, 1926 szeptember hó.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. Igazgatósága.

Szabó János

uri divat és egyenruhazabóságába megérkeztek

az őszi és téli divatszövetek.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek mellett is készítek öltönyt, téli kabátot vagy felöltöket. Egyenruhákat minden kivitelben készítek. Egyenruhakellékek és katonai cikkek állandóan kaphatók fizetemben ref. püspöki palotában, a Nagytemplomnál

Saját érdeke, mielőtt

butorait

beszerezné, okvetlenül keresse fel a

ref. püspöki bérpalotában

Lefkovits butoráruháza

Kedvező fizetési feltételek. Olcsó árak

RISKÓ BÉLA

angol és francia női divatterme Ferenc József-ut 26. Gambórnus pas ságo Eredeti modellek és divati pisk

Hirdet a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt.